

KONKLUSIONER FRA DEN INTERNATIONALE KONFERENCE ”INKLUDERENDE UDDANNELSE: EN METODE TIL FREMME AF SOCIAL SAMHØRIGHED”, 11. OG 12. MARTS 2010, MADRID

I maj 2009 opstillede Rådet for Den Europæiske Union strategiske mål med fokus på inkluderende undervisning som et redskab til eliminering af uddannelsesmæssige skævheder. Målene er en del af den nye strategiramme for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020). Rådet noterede, at uddannelse bør bekæmpe alle former for diskrimination og sætte alle unge mennesker i stand til at interagere positivt med deres jævnaldrende med forskellige baggrunde.

Ca. 300 delegerede fra omkring 40 lande deltog i den internationale konference. De fik mulighed for at diskutere, hvordan man bedst sikrer kvalitet, effektivitet og lighed på alle niveauer i undervisningen. Der var især fokus på, hvordan man bedst inddrager de mest ugunstigt stillede elever og studerende for at undgå social eksklusion.

Konferencens formål var:

- At diskutere uddannelse som et af de vigtigste parametre for social inklusion. Dette netop i forbindelse med, at 2010 er udpeget til det europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse;
- At diskutere politikker for inklusion i undervisning og uddannelsesforløb og udveksle erfaringer om god praksis, især når det gælder elever og studerende med behov for særlig støtte og kompensation;
- At fremme udvekslingen af information og erfaringer mellem EU-landene og de latinamerikanske lande;
- At udarbejde anbefalinger for inkluderende undervisning til brug for politiske beslutningstagere og myndigheder på nationalt såvel som europæisk niveau.

Program og baggrundsmaterialer om konferencen findes her: <http://www.educacion.es/eu2010/agenda/educacion-inclusiva.html>

Konklusioner

Retten til inkluderende undervisning er global og kræver brug af politikker, som støtter kvalitet i undervisningen for alle borgere. De nødvendige ressourcer (i form af finansiering, human resources, undervisning, teknik og teknologi) skal være tilgængelige for alle skoler og institutioner, så de kan varetage opgaven optimalt og sikre et vellykket undervisningsforløb for alle elever og studerende, uanset personlig, økonomisk, social, kulturel, geografisk eller etnisk baggrund. Der skal være fokus på kønsproblematikken, og der skal sættes ind mod den særlige diskrimination, som piger og handicappede kvinder ofte lider under.

Inkluderende undervisning skal sikre kvalitet, lighed og toppræstationer i henhold til principperne om lige muligheder, ikkediskrimination og adgang for alle. Disse supplerer hinanden og skal ses som en helhed.

Konferencen havde besøg af repræsentanter fra de forskellige autonome spanske regioner, fra andre europæiske lande samt Latinamerika og fra flere frivillige organisationer. Den var en del af de fire målsætninger for uddannelse og undervisning, som skulle opfyldes under det spanske EU-formandskab, nemlig at fremme lighed og lige muligheder, social samhørighed og aktivt medborgerskab. Flere problemstillinger er i spil, bl.a. elever, som forlader skolen i utide og elever og studerende med behov for ekstra støtte i undervisningen.

Der er sket store fremskridt på uddannelsesområdet, både på teoretisk, politisk og praktisk plan, hvilket også gavner inklusion. FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap, særligt Artikel 24 om uddannelse, spiller en stor rolle i denne proces.

Der er dog stadig et stykke vej til målet om fuld inklusion. Mange udfordringer skal overvindes, hvis målsætningerne om kvalitet, lighed, inklusion, mangfoldighed og øget deltagelse for alle i undervisningen og i samfundet som helhed skal opfyldes. Under konferencen blev der især diskuteret fremtidsperspektiver og udfordringer inden for rammerne af ungdoms/erhvervsuddannelser og videregående uddannelser.

Nedenstående forslag blev bl.a. diskuteret

- Inkluderende undervisning med eleven i centrum gavner alle elever og studerende med eller uden særlige behov og uanset årsagen til det eventuelle behov. Inkluderende undervisning er en god forberedelse for eleven til at bo og arbejde i et facetteret og alsidigt samfund.
- Der skal være politisk vilje og beslutsomhed fra alle parter om at foretage grundlæggende systemiske ændringer. Det kræver et samspil mellem visioner, viden, færdigheder og lovgivningsmæssige rammer, så der kan indføres inkluderende undervisning af høj kvalitet, med fokus på lighed og lige muligheder og vægt på at levere toppræstationer i den almene undervisning på alle niveauer. Hele samfundet skal inddrages og være med i forandringerne.
- Alle relevante sektorer skal koordinere deres uddannelses- og undervisningspolitikker og skal støtte udvekslingen af god praksis.
- Der skal iværksættes de nødvendige procedurer til indsamling og analyse af information om overvågning og evaluering af politikker og praksis ved hjælp af indikatorer. På den måde vil man blive i stand til at udpege hvilke faktorer, der bidrager til henholdsvis eksklusion og inklusion.
- Følgende betingelser skal være til stede for at kunne gennemføre ændringer i undervisningsmiljøet og fremme retten til undervisning og uddannelse for alle: fleksible undervisningssystemer; mangfoldighed som et aktiv og ikke en hindring; eliminering af hindringer som fysiske vanskeligheder, dårlige undervisningsprogrammer og materialer og negative holdninger. Udstyr og eksperthjælp skal være tilgængelige ressourcer, sociale aktiviteter skal fremmes, ligesom god kommunikation, adgang til tegnsprog og andre værktøjer til fremme af mundtlig kommunikation. Ligeledes skal lærere og skoler have den fornødne støtte og opbakning, samarbejde skal opprioriteres, skoleledere skal støttes i arbejdet med at fremme inklusion på skolen, der skal skabes harmoniske forhold blandt elever og studerende, og samarbejdet mellem forældre, fagfolk og frivillige organisationer skal også opmuntres.
- Der skal være en mere smidig overgang fra det ene undervisningsniveau til det næste og igen fra undervisningssystemet til arbejdsmarkedet. Inkluderende undervisning skal gennemføres helt fra skolestart og der skal være bedre fokus på tidlig påvisning og indsats.
- Unge vil og skal ikke behandles som børn; de vil have mere og bedre indflydelse på deres egen skolegang. De har ret til et skoleforløb og en læseplan, som giver dem mulighed for at forberede sig ordentligt på voksenlivet i alle henseender.
- For erhvervsuddannelserne gælder det om at skabe tætte relationer til arbejdsmarkedet og at fremme læringsordninger på arbejdspladsen.
- Lige som i grundskolen skal man også på de videregående uddannelser prioritere inklusion. Adgangsmulighederne til en videregående uddannelse skal forbedres, så der kommer flere studerende med særlige behov og fra særligt udsatte grupper. Her er det nødvendigt at etablere støtteforanstaltninger, især i form af fagfolk der kan optræde som en slags forbindelsesled mellem underviserne og de studerende.
- Sidst men ikke mindst gælder det, at alle tiltag, som forbedrer den inkluderende undervisning vil være til gavn ikke blot for elever og studerende med særlige behov, men for alle elever og studerende.

